

**Σύνταγμα ΙΙ: Αναθεώρηση, Αντισυνταγματικότητα, Πρόταση
Εμπιστοσύνης/Δυσπιστίας, Ευθύνη Υπουργών, Βουλευτές, ΑΠ, ΣτΕ, Ελεγκτικό
Συνέδριο, Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, Ανεξάρτητες Αρχές, ΟΤΑ**

29. Σύμφωνα με το Σύνταγμα, ποια είναι η ευθύνη των Υπουργών;

Λέξεις-κλειδιά: πράξεις, παραλείψεις, συλλογικώς υπεύθυνοι, Υπουργικό Συμβούλιο

Σύμφωνα με το α. 85 Σ., το Υπουργικό Συμβούλιο και οι Υφυπουργοί είναι συλλογικώς υπεύθυνοι για την γενική πολιτική της κυβέρνησης. Μάλιστα καθένας από αυτούς για τις πράξεις ή παραλείψεις αρμοδιότητας του.

30. Ποια είναι τα στάδια της διαδικασίας αναθεώρησης;

Λέξεις-κλειδιά: πλειοψηφία, επόμενη Βουλή, Εφημερίδα της Κυβέρνησης, πενταετία

Ειδικότερα, βάσει α. 110 Σ., τα στάδια αναθεώρησης είναι τα εξής:

1. Βάσει α. 110 παρ. 2 Σ., η ανάγκη της αναθεώρησης του Συντάγματος διαπιστώνεται με απόφαση της Βουλής που λαμβάνεται, ύστερα από πρόταση πενήντα τουλάχιστον βουλευτών, με πλειοψηφία των τριών πέμπτων του όλου αριθμού των μελών της σε δύο ψηφοφορίες που απέχουν μεταξύ τους έναν τουλάχιστον μήνα. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται οι διατάξεις που πρέπει να αναθεωρηθούν.

2. Βάσει α. 110 παρ. 3 Σ., η επόμενη Βουλή, κατά την πρώτη σύνοδό της, αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών της σχετικά με τις αναθεωρητέες διατάξεις.

3. Βάσει α. 110 παρ. 4 Σ., αν η πρόταση για αναθεώρηση του Συντάγματος έλαβε την πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, όχι όμως και την πλειοψηφία των τριών πέμπτων, η επόμενη Βουλή κατά την πρώτη σύνοδό της μπορεί να αποφασίσει σχετικά με τις αναθεωρητέες διατάξεις με την πλειοψηφία των τριών πέμπτων του όλου αριθμού των μελών της.

4. Βάσει α. 110 παρ. 5 Σ., η ψηφισμένη αναθεώρηση δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέσα σε δέκα ημέρες αφότου επιψηφιστεί από τη Βουλή και τίθεται σε ισχύ με ειδικό ψήφισμά της.

Σημαντικό: Βάσει α. 110 παρ. 6 Σ., δεν επιτρέπεται αναθεώρηση του Συντάγματος, πριν περάσει πενταετία από την περάτωση της προηγούμενης αναθεώρησης.

31. Τι προβλέπεται για την πρόταση εμπιστοσύνης;

Λέξεις-κλειδιά: ονομαστική ψηφοφορία, ψήφος εμπιστοσύνης

Βάσει α. 84 Σ σε συνδυασμό με το α. 141 ΚτΒ¹, η Κυβέρνηση οφείλει μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την ορκωμοσία του Πρωθυπουργού να εμφανιστεί στη Βουλή και να ζητήσει ψήφο εμπιστοσύνης μετά τη συζήτηση των προγραμματικών της δηλώσεων. Επίσης μπορεί και οποτεδήποτε άλλοτε να ζητήσει ψήφο

¹ Κανονισμός της Βουλής.

εμπιστοσύνης της Βουλής με γραπτή ή προφορική δήλωση του Πρωθυπουργού στη Βουλή. Η ψηφοφορία είναι πάντοτε ονομαστική.

32. Τι προβλέπεται για την πρόταση μομφής κατά του ΠτΒ ή μέλους του Προεδρείου;

Λέξεις-κλειδιά: πενήντα βουλευτές, πλειοψηφία, έξι μήνες

Βάσει α. 150 ΚτΒ, η Βουλή μπορεί, ύστερα από γραπτή πρόταση πενήντα τουλάχιστον Βουλευτών, να εκφράσει μομφή κατά του Προέδρου της ή άλλου μέλους του Προεδρείου. Η αποδοχή συνεπάγεται τη λήξη της θητείας του καθ' ου η πρόταση. Η συζήτηση της πρότασης μομφής ολοκληρώνεται σε μία συνεδρίαση. Πρόταση μομφής κατά του ΠτΒ δεν μπορεί να υποβληθεί πριν περάσουν έξι μήνες από την απόρριψη όμοιας πρότασης, εκτός αν υπογράφεται από την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των Βουλευτών.

33. Τι προβλέπεται για την πρόταση δυσπιστίας κατά της κυβέρνησης;

Λέξεις-κλειδιά: πλειοψηφία, εμπιστοσύνη της Βουλής, εξάμηνο

Βάσει α. 84 παρ. 2 Σ., η πρόταση δυσπιστίας πρέπει να είναι υπογεγραμμένη από το ένα έκτο των βουλευτών και να περιλαμβάνει σαφώς τα θέματα για τα οποία θα διεξαχθεί η συζήτηση για την πρόταση δυσπιστίας. Αν γίνει δεχθεί η πρόταση δυσπιστίας, η Κυβέρνηση χάνει την εμπιστοσύνη της Βουλής.

Σημαντικό: Βάσει α. 84 παρ. 3 Σ., κατ' εξαίρεση μπορεί να υποβληθεί πρόταση δυσπιστίας πριν την πάροδο εξαμήνου εάν έχει υπογραφεί από την πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών.

34. Τι ανήκει στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ);

Λέξεις-κλειδιά: αίτηση ακύρωσης, αναίρεση, διοικητικές διαφορές ουσίας

Το ΣτΕ είναι το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο της χώρας.

Βάσει α. 95 παρ. 1 Σ., η μετά από αίτηση ακύρωση των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών για υπέρβαση εξουσίας ή για παράβαση νόμου², η μετά από αίτηση αναίρεση τελεσίδικων αποφάσεων των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, όπως νόμος ορίζει, η εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας που υποβάλλονται σ' αυτό σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους και η επεξεργασία όλων των διαταγμάτων που έχουν κανονιστικό χαρακτήρα.

Σημαντικό: Βάσει α. 95 παρ. 3 Σ., κατηγορίες υποθέσεων της ακυρωτικής αρμοδιότητας του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορεί να υπάγονται με νόμο, ανάλογα με τη φύση ή τη σπουδαιότητά τους, στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια. Το Συμβούλιο της Επικρατείας δικάζει σε δεύτερο βαθμό, όπως νόμος ορίζει.

35. Τι ανήκει στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου;

² Πρόκειται για πράξεις της Διοίκησης που υπερβαίνουν την εξουσία του διοικητικού οργάνου ή παραβιάζουν τον νόμο.

Λέξεις-κλειδιά: δαπάνες Κράτους, απονομή συντάξεων, ευθύνη πολιτικών-στρατιωτικών υπαλλήλων

Το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι το ανώτατο δημοσιονομικό δικαστήριο της χώρας Βάσει α. 98 παρ. 1 Σ., στην αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ανήκουν:

1. Ο έλεγχος των δαπανών του Κράτους, καθώς και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων, που υπάγονται με ειδική διάταξη νόμου στο καθεστώς αυτό.
2. Ο έλεγχος συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι το Δημόσιο ή άλλο νομικό πρόσωπο που εξομοιώνεται με το Δημόσιο.
3. Ο έλεγχος των λογαριασμών των δημόσιων υπολόγων και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων που υπάγονται στο καθεστώς του Δημοσίου.
4. Η γνωμοδότηση για τα νομοσχέδια που αφορούν συντάξεις ή αναγνώριση υπηρεσίας για την παροχή δικαιώματος σύνταξης.
5. Η σύνταξη και η υποβολή έκθεσης προς τη Βουλή για τον απολογισμό και ισολογισμό του Κράτους.
6. Η εκδίκαση διαφορών σχετικά με την απονομή συντάξεων.
7. Η εκδίκαση υποθέσεων που αναφέρονται στην ευθύνη των πολιτικών ή στρατιωτικών δημόσιων υπαλλήλων, καθώς και των υπαλλήλων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου για κάθε ζημία που από δόλο ή αμέλεια προκλήθηκε στο Κράτος, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή σε άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Σημαντικό: Βάσει α. 98 παρ. 3 Σ., οι αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου για υποθέσεις του α. 96 παρ. 1 δεν υπόκεινται στον έλεγχο του ΣτΕ.

36. Ποια είναι τα προσόντα εκλογιμότητας Βουλευτών;

Λέξεις-κλειδιά: 25ο έτος, υπηκοότητα, ικανότητα εκλέγειν

Βάσει α. 55 Σ., να είναι Έλληνας πολίτης, νόμιμη ικανότητα του εκλέγειν και να έχει συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας. Αν ο βουλευτής κάποιο από τα παραπάνω προσόντα εκπίπτει του αξιώματος αυτοδικαίως.

37. Ποια είναι τα κωλύματα εκλογιμότητας Βουλευτών;

Λέξεις-κλειδιά: δημόσιοι λειτουργοί-υπάλληλοι, γραμματείς υπουργείων, μέλη ανεξάρτητων αρχών
Βάσει α. 56 Σ., δεν μπορούν να εκλεχθούν βουλευτές αν δεν παραιτηθούν:

1. Έμμισθοι δημόσιοι λειτουργοί και υπάλληλοι, άλλοι υπάλληλοι του Δημοσίου, υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας, υπάλληλοι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου ή δημόσιων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το

Έξυπνα και Απλά

Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος ή επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορούν να ανακηρυχθούν υποψήφιοι ούτε να εκλεγούν βουλευτές, αν δεν παραιτηθούν πριν από την ανακήρυξή τους ως υποψηφίων.

2. Τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών που συγκροτούνται και λειτουργούν κατά το άρθρο 101Α, καθώς και των αρχών που χαρακτηρίζονται με νόμο ως ανεξάρτητες ή ρυθμιστικές.

3. Οι γενικοί ή ειδικοί γραμματείς υπουργείων ή αυτοτελών γενικών γραμματειών ή περιφερειών και όσοι ο νόμος εξομοιώνει με αυτούς.

Σημαντικό: Δεν υπάγονται στους περιορισμούς αυτούς υποψήφιοι βουλευτές Επικρατείας. Επίσης, εξαιρούνται οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Νόμος ορίζει τον τρόπο της αναπλήρωσής τους εφόσον κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου αναστέλλεται η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

38. Ποια έργα είναι ασυμβίβαστα με το βουλευτικό αξίωμα;

Λέξεις-κλειδιά: δημόσια έργα, ραδιοφωνικός-τηλεοπτικός σταθμός, μίσθωση ακινήτων δημοσίου
Βάσει α. 57 Σ., ένας Βουλευτής δεν:

1. Αναλαμβάνει έργα ή μελέτες ή προμήθειες του Δημοσίου ή παροχή υπηρεσιών προς το Δημόσιο ή συνάπτει με το Δημόσιο συναφείς συμβάσεις αναπτυξιακού ή επενδυτικού χαρακτήρα.

2. Απολαμβάνει ειδικών προνομίων.

3. Κατέχει ή διαχειρίζεται ραδιοφωνικό ή τηλεοπτικό σταθμό ή εκδίδει εφημερίδα πανελληνίας κυκλοφορίας.

4. Ασκεί κατά παραχώρηση δημόσια υπηρεσία ή δημόσια επιχείρηση ή επιχείρηση κοινής ωφέλειας.

5. Μισθώνει για εμπορικούς λόγους ακίνητα του Δημοσίου.

39. Που υπάγεται η εκδίκαση ενστάσεων κατά των αποτελεσμάτων των βουλευτικών εκλογών;

Α. Στον Άρειο Πάγο.

Β. Στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Γ. Στο ΣτΕ.

Δ. Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο

Λέξεις-κλειδιά: ενστάσεις, βουλευτικές εκλογές

Απάντηση: Δ. Βάσει α. 100 παρ. 1 α Σ. στην αρμοδιότητα του Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου υπάγεται μεταξύ άλλων, η εκδίκαση των ενστάσεων κατά των αποτελεσμάτων των βουλευτικών εκλογών.

40. Ποιες υποθέσεις δικάζει ο Άρειος Πάγος;

Λέξεις-κλειδιά: αίτηση αναίρεσης, πολιτικό και ποινικό δικαστήριο

Έξυπνα και Απλά

Ο Άρειος Πάγος ως ανώτατο πολιτικό και ποινικό δικαστήριο. Τα μέλη του, οι αρεοπαγίτες, εξετάζουν την ορθότητα της κάθε δικαστικής απόφασης, εξασφαλίζοντας με τις αποφάσεις τους την ενότητα της νομολογίας. Δικάζει τις αιτήσεις αναίρεσης κατά πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων.

41. Τι σημαίνει ισοβιότητα δικαστών:

Λέξεις-κλειδιά: αξιολόγηση, πειθαρχικός έλεγχος, ανεξαρτησία της δικαιοσύνης

Ισοβιότητα δικαστών σημαίνει ότι ο δικαστής παραμένει στην υπηρεσία του ακόμη και αν η θέση στην οποία υπηρετεί έχει καταργηθεί. Συνδέεται μαζί την αξιολόγηση και τον πειθαρχικό έλεγχο με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και την αμερόληπτη άσκηση του δικαστικού λειτουργήματος. Ο ίδιος ο διορισμός του δικαστή μετά από αδιάβλητο διαγωνισμό και η φοίτηση στην Εθνική Σχολή Δικαστών εντάσσεται στο πλαίσιο των προαναφερθέντων εγγυήσεων για την διασφάλιση της ανεξαρτησίας του δικαστικού σώματος.

42. Αν ο ΑΠ κρίνει ένα νόμο αντισυνταγματικό, τι πρέπει να κάνει;

A. Να τον καταργήσει,

B. Να αιτηθεί στην Βουλή την έκδοση νόμου που θα καταργεί τον νόμο αυτό.

Γ. Να τον παραπέμψει στο ΣτΕ.

Δ. Να μην τον εφαρμόσει.

Λέξεις-κλειδιά: αντισυνταγματικός νόμος, εφαρμογή

Απάντηση: Δ. Βάσει α 93 παρ 4 Σ, τα δικαστήρια υποχρεούνται να μην εφαρμόζουν νόμο που αντίκειται στο Σύνταγμα. Συνεπώς, ο ΑΠ όπως κάθε δικαστήριο οφείλει να μην εφαρμόσει τον συγκεκριμένο αντισυνταγματικό νόμο.

43. Τι προβλέπεται από το Σύνταγμα για τις Ανεξάρτητες Αρχές;

Λέξεις-κλειδιά: Συνήγορος του Πολίτη, Συνήγορος του Καταναλωτή, Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ)

Βάσει α. 101Α παρ. 1 Σ., όπου προβλέπεται η συγκρότηση και η λειτουργία ανεξάρτητης αρχής, τα μέλη της διορίζονται με ορισμένη θητεία και διέπονται από προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία, όπως νόμος ορίζει. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ανεξάρτητης αρχής είναι βάσει α. 103 παρ. 9 Σ. ο Συνήγορος του Πολίτη.

Άλλες Ανεξάρτητες Αρχές:

- Συνήγορος του Καταναλωτή
- Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ)
- Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ)
- Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ)
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Έξυπνα και Απλά

- Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘΑΑΕ)
- Εθνική Αρχή Διαφάνειας
- Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
- Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ)
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)
- Επιθεώρηση Εργασίας
- Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων
- Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων Διαχείρισης και Υδάτων
- Ρυθμιστική Αρχή Σιδηροδρόμων (ΡΑΣ)

44. Ποιον αντιπροσωπεύουν οι Βουλευτές;

- A. Το κόμμα τους.**
- B. Την κοινοβουλευτική ομάδα τους.**
- Γ. Το Κράτος.**
- Δ. Το Έθνος.**

Λέξεις-κλειδιά: αντιπροσώπευση

Απάντηση: Δ. Βάσει α. 51 παρ. 2 Σ., οι βουλευτές αντιπροσωπεύουν το έθνος.

45. Που ανήκει η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων;

- A. Στο Κράτος.**
- B. Στις τοπικές κοινότητες.**
- Γ. Στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)**
- Δ. Στην Βουλή.**

Λέξεις-κλειδιά: διοικητική αυτοτέλεια, οικονομική αυτοτέλεια

Απάντηση: Γ. Βάσει α. 102 παρ. 1 Σ., η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού. Μάλιστα σύμφωνα με το α. 102 παρ. 2 οι ΟΤΑ έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Το Κράτος ασκεί στους ΟΤΑ εποπτεία που συνίσταται σε έλεγχο νομιμότητας διασφαλίζοντας την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους.

Έξυπνα και Απλά